

כתבים

אברהם אביש שור

אגרות אבות שושלות צדיקי פולסיה ווהלין

ולתולדות כולל ווהלין בארץ ישראל

פרק א

קיימות היו בפולסיה שלוש שושלות חסידיות שלא התייחסו על ה"חדר הקרליני", ואלו הן: ליבשיי, הורדוק וברזנה. שלשתן מוצאן מוהלין ונמנות על בית-מדרשו של הרה"ק רבי יחיאל מיכל מזלוטשוב זיע"א שתקעו יתד באזור פינסק, והיו קרובות ביניהם קרבת-משפחה.

מייסדה של השושלת הליבשאית היה הרה"ק רבי שמריהו מליבשיי¹ חתנו של הרה"ק רבי דוד המגיד מסטעפין תלמידו וחתנו של הרה"ק רבי יחיאל מיכל מזלוטשוב זיע"א. מייסדה של השושלת הברזנאית היה רבי יחיאל מיכל מברזנה² בנו של הרה"ק רבי דוד המגיד מסטעפין זיע"א וחתנו של הרה"ק רבי ליב מסטולין תלמידו של מרן רבי שלמה מקארלין הי"ד זיע"א, ומייסדה של שושלת הורדוק היה רבי זאב וואלף מהורדוק³ בנו של הרה"ק רבי שמואל הלוי מקאשיבקה זיע"א תלמידו של הרה"ק רבי יחיאל מיכל מזלוטשוב זיע"א, וחתן הרה"ק רבי ישראל יוסף מדויד-הורדוק זיע"א תלמידו של מרן רבי שלמה מקארלין זיע"א הי"ד.

מעט מאד ידוע על תולדותיהם של בתי הצדיקים הללו שהיו פרוסים בקהילות כרחבי פולסיה. בתי השושלות התקיימו עד לחורבן בית ישראל בשואה האיומה. באזור היו מפוזרים "בתי-חסידים" שעמדו תחת הנהגתם: חסידי ליבשיי היו בפינסק ובעיירות הקטנות

1 בנו של הרה"ק רבי אברהם יוסף זיע"א מסוורוקה (באסראביה) שהיה תלמידו של המגיד הגדול ממעזריטש זיע"א. בשנת תקס"ב החל להנהיג את עדתו בליובשוב (ליבשיי) עיירה קטנה ליד פינסק, וכיהן בעת ובעונה אחת גם רב ליבשיי וקובורין (אהלי שם עמ' 103). נסתלק בשנת תר"ו בפינסק ושם מנו"כ.

2 התגורר בסטאלין בבית חותנו הרה"ק רבי לייב מסטאלין זיע"א שהיה גם תלמידו של הרה"ק רבי חיים חייקא מהמדורא זיע"א וגם תלמיד הרה"ק רבי שלמה מקארלין הי"ד זיע"א. לאחר הסתלקות אביו המגיד מסטעפין (בארכיון יו"א בניו-יורק נמצא העתק המצבה של רבי דוד ב"ר יהודה הלוי מ"מ דסטעפאן שנ' ביום ה' מוצאי יום כפור תק"ע) - קבע מושבו בעיירה ברזנה לא רחוק מסטפאן (בין סארגי לרובנה). בתקופת התגוררותו בסטאלין נקשרו אליו חסידים בסטאלין ובסביבתה. נסתלק בראשית שנת תר"ט.

3 כהן כרב בקהילות מעליניצע בחיי אביו הרה"ק רבי שמואל שהיה אב"ד קאשיבקה ומעליניצע. בשנת תקע"ג עבר לגור בדווק-הורדוק (בין פינסק ללאחזה) ליד חותנו הרה"ק רבי ישראל יוסף אב"ד דויד-הורדוק שהיה בנו של הרה"ק רבי דוד אב"ד סטאלין (שהיה אחיו של הגאון רבי יוסף הויך גילערניטער אב"ד זאמרשטש בעמח"ס "משנת חכמים" על הרמב"ם) והתמנה כמורה הוראה בעיר (פרטים אלו מתבררים ממכתביו בתכריך זה). לאחר הסתלקותו של חותנו התמנה כאב"ד בדויד-הורדוק והחל להנהיג עדתו.